

Кутишенко А. Ю.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗБОРУ ПДВ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Податок на додану вартість (ПДВ) – це непрямий податок, який стягується до бюджету у вигляді надбавки до ціни товару і сплачується споживачами.

Упровадження ПДВ обумовлено цілим рядом його позитивних характеристик. Насамперед – це можливість охопити більш широку базу оподаткування порівняно з нижчими формами універсальних акцизів. Також ПДВ пристосований і до експортно-імпортних операцій. Важливо й те, що ПДВ практично не залишає шансів ухилитись від сплати. Надходження з ПДВ доволі рівномірно розподіляються по території країни, що спрощує проблему взаємовідносин між центральним та місцевими бюджетами.

Актуальність даної теми полягає в тому, що ПДВ на сучасному етапі розвитку податкової системи нашої країни відіграє дуже велику роль, адже він є одним із головних джерел наповнення Держбюджету України.

Разом з тим, існує й багато проблем, що пов'язані зі сплатою ПДВ, які завдають великої шкоди українській економіці. Вони заважають вільному руху грошових коштів, які підприємства використовують для фінансування щоденних операцій, зменшують конкурентну перевагу експортерів, а саме від експорту багато в чому залежить економічне зростання в країні. Існуючі проблеми ведуть до зменшення бюджетних надходжень та відштовхують іноземних інвесторів від організації підприємницької діяльності в Україні. Водночас, мабуть найбільшої та найсерйознішої шкоди зазнає система цін в Україні. Практика податкових пільг, списань, взаємозаліків, схем та обігу векселів є поверненням до системи, в якій непрозорі негрошові розрахунки дозволяють значний перерозподіл коштів, що виснажує систему державних фінансів; водночас, такі розрахунки уникають контролю уряду та громадськості. Ще гіршим є те, що така практика унеможлиблює визначення справжнього боргового стану підприємств, створює перекоси у приватизаційному процесі, проведенні процедури банкрутства тощо.

Для розв'язання даних проблем пропонуються такі шляхи:

- удосконалення процедури реєстрації платників ПДВ;
- набуття прав на податковий кредит залежно від факту сплати ПДВ;
- заборона відшкодування ПДВ у разі продажу товарів (робіт, послуг) за цінами, які є значно нижчими від рівня звичайних цін.

Роль ПДВ в податковій системі України важко переоцінити. Широка база оподаткування цього універсального акцизу є цінною для фіскальної функції податків. Але щоб конкретний податок, як і податкова система, в цілому, був ефективним не потрібно забувати і про податковий прес, що тисне на платників податку. Тільки завдяки компромісу між максимальною величиною залучених податком до бюджету коштів і інтересами платників цей податок може оптимально виконувати свою місію у фінансовій системі.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри менеджменту Юхнова Б.Ю.